

Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2025
(OR. en)

9936/25

Διοργανικός φάκελος:
2024/0068(COD)

SOC 392
EMPL 261
ECOFIN 714
EDUC 225
JEUN 125
CODEC 756
IA 63

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (1ο Τμήμα)
Αποδέκτης:	Συμβούλιο
Θέμα:	Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη βελτίωση και την επιβολή των όρων εργασίας των ασκουμένων και την καταπολέμηση της πρακτικής άσκησης που υποκρύπτει κανονικές εργασιακές σχέσεις (οδηγία για την πρακτική άσκηση) <i>- Γενική προσέγγιση</i>

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 20 Μαρτίου 2024 η Επιτροπή παρουσίασε πρόταση οδηγίας για τη βελτίωση και την επιβολή των όρων εργασίας των ασκουμένων και την καταπολέμηση της πρακτικής άσκησης που υποκρύπτει κανονικές εργασιακές σχέσεις (οδηγία για την πρακτική άσκηση)¹. Η πρόταση αυτή δημοσιεύθηκε ως δέσμη μαζί με πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για ένα ενισχυμένο πλαίσιο ποιότητας για την πρακτική άσκηση και για την αντικατάσταση της σύστασης του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2014, σχετικά με ένα ποιοτικό πλαίσιο για τις περιόδους πρακτικής άσκησης².

¹ 2024/0068 (COD)

² 2024/0069 (NLE)

Της «δέσμης μέτρων για την πρακτική άσκηση» προηγήθηκε ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Ιουνίου 2023³ με το οποίο ζητήθηκε από την Επιτροπή να επικαιροποιήσει και να ενισχύσει τη σύσταση του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2014, σχετικά με το ποιοτικό πλαίσιο για τις περιόδους πρακτικής άσκησης.

Στόχοι της πρότασης οδηγίας της Επιτροπής είναι οι εξής:

- 1) βελτίωση των όρων εργασίας των ασκουμένων, διασφαλίζοντας ότι οι ασκούμενοι τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης όσον αφορά τους όρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής, σε σύγκριση με τους κανονικούς εργαζομένους, εκτός εάν η διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους (κεφάλαιο II)·
- 2) καταπολέμηση περιπτώσεων στις οποίες η πρακτική άσκηση χρησιμοποιείται για να υποκρύψει κανονικές εργασιακές σχέσεις, μέσω ελέγχων και επιθεωρήσεων (κεφάλαιο III)·
- 3) επιβολή των όρων εργασίας των ασκουμένων, δίνοντας στους εκπροσώπους των εργαζομένων τη δυνατότητα να δραστηριοποιούνται εξ ονόματος των ασκουμένων για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους και παρέχοντας στους ασκουμένους διαύλους για την καταγγελία αθέμιτων πρακτικών (κεφάλαιο IV).

Βάσει της προτεινόμενης νομικής βάσης του άρθρου 153 παράγραφος 2 στοιχείο β) σε συνδυασμό με το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το Συμβούλιο οφείλει να ενεργήσει σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν έχει ακόμη καθορίσει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε τη γνώμη της κατά τη σύνοδο της ολομέλειάς της στις 11 Ιουλίου 2024⁴.

Η Επιτροπή των Περιφερειών εξέδωσε τη γνώμη της κατά τη σύνοδο της ολομέλειάς της στις 7 Οκτωβρίου 2024⁵.

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0239_EL.html

⁴ 12342/24

⁵ 15673/24

II. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με οδηγία για την πρακτική άσκηση υποβλήθηκε υπό τη βελγική Προεδρία, κατά τη διάρκεια της οποίας ολοκληρώθηκε και η κατ' άρθρο εξέταση. Σε γενικές γραμμές, οι αντιπροσωπίες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τον γενικό στόχο να βελτιωθεί η ποιότητα της πρακτικής άσκησης, αναγνωρίζοντας παράλληλα την πολυπλοκότητα της πρότασης, δεδομένου του οριζόντιου χαρακτήρα της και του δυνητικού αντικτύπου της στα εθνικά συστήματα πρακτικής άσκησης.

Κατά τη διάρκεια της ουγγρικής Προεδρίας, η Ομάδα «Κοινωνικά θέματα» συνεδρίασε τέσσερις φορές για να συζητήσει τις νέες εκδοχές ενός συμβιβαστικού κειμένου και να προωθήσει τις εργασίες προς μια κοινή προσέγγιση επί της προτεινόμενης οδηγίας. Στις 6 Νοεμβρίου 2024, η ουγγρική Προεδρία απευθύνθηκε επίσης στην EMA για πολιτική καθοδήγηση με σκοπό την αντιμετώπιση δύο ζητημάτων που επανέρχονταν κατά τη διάρκεια των συζητήσεων σε τεχνικό επίπεδο, και συγκεκριμένα το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης οδηγίας και τον τρόπο καταπολέμησης των περιπτώσεων στις οποίες η πρακτική άσκηση υποκρύπτει κανονικές εργασιακές σχέσεις. Με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της EMA, η ουγγρική Προεδρία παρουσίασε νέο συμβιβαστικό κείμενο στο Συμβούλιο EPSCO της 2ας Δεκεμβρίου 2024· ωστόσο δεν υπήρξε επαρκής πλειοψηφία για την επίτευξη γενικής προσέγγισης.

Στη συνέχεια, τον φάκελο ανέλαβε η πολωνική Προεδρία, η οποία συνέχισε τις διαπραγματεύσεις σε τεχνικό επίπεδο. Κατά τη διάρκεια της πολωνικής Προεδρίας, η Ομάδα «Κοινωνικά θέματα» συνεδρίασε πέντε φορές, πρώτα για να εξετάσει την κατεύθυνση των μελλοντικών εργασιών σχετικά με την προτεινόμενη οδηγία και αργότερα για να συνεχίσει τις εργασίες επί συμβιβαστικού κειμένου ώστε να επιτευχθεί κοινή προσέγγιση. Στη διάρκεια των τελευταίων μηνών, οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν ιδίως στο πεδίο εφαρμογής, τους ορισμούς και τον τρόπο καταπολέμησης της ψευδούς πρακτικής άσκησης. Σε κάθε νέα εκδοχή του κειμένου, η Προεδρία προσπάθησε να προσδώσει μεγαλύτερη νομική σαφήνεια στο κείμενο και εξέτασε τα εκκρεμή ζητήματα και τις ανησυχίες που διατύπωσαν οι αντιπροσωπίες.

Με βάση όλες τις εισηγήσεις των αντιπροσωπιών καθ' όλη τη διάρκεια του περασμένου έτους, η Προεδρία εκπόνησε συμβιβαστικό κείμενο το οποίο υποβλήθηκε στην Ομάδα «Κοινωνικά θέματα» στις 2 Ιουνίου 2025. Με βάση τις παρατηρήσεις των αντιπροσωπιών, η Προεδρία εκπόνησε συμβιβαστικό κείμενο, το οποίο υποβλήθηκε στην Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων (1ο τμήμα) στο πλαίσιο της συνεδριάσής της στις 11 Ιουνίου 2025 με σκοπό την προετοιμασία γενικής προσέγγισης για το Συμβούλιο EPSCO της 19ης Ιουνίου 2025.

Κατά τη συνεδριάσή της στις 11 Ιουνίου 2025, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων (1ο τμήμα) εξέτασε το συμβιβαστικό κείμενο. Μολονότι δεν υπήρχε ακόμη επαρκής υποστήριξη του συμβιβαστικού κειμένου κατά τη συνεδρίαση, η επιτροπή συμφώνησε να υποβάλει τον φάκελο στο Συμβούλιο EPSCO στις 19 Ιουνίου 2025 με σκοπό την επίτευξη γενικής προσέγγισης.

Το τελικό συμβιβαστικό κείμενο παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος και παραμένει αμετάβλητο σε σχέση με το συμβιβαστικό κείμενο (9574/25) που υποβλήθηκε στην Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων (1ο τμήμα).

Μετά τις εκτενείς εργασίες κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων σχετικά με την πρόταση, η Προεδρία φρονεί ότι το συμβιβαστικό κείμενο που παρουσιάζεται στο παράρτημα δίνει απάντηση σε όλες τις ανησυχίες και τα εκκρεμή ζητήματα που εξέφρασαν οι αντιπροσωπίες. Ως εκ τούτου, η Προεδρία υποβάλλει το κείμενο ως ισορροπημένη συμβιβαστική λύση που αντιπροσωπεύει την κοινή θέση του Συμβουλίου.

III. ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

Το τελικό συμβιβαστικό κείμενο αντικατοπτρίζει τις συζητήσεις και τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν στο Συμβούλιο κατά το τελευταίο έτος. Περιλαμβάνει σημαντικές διατάξεις για τη βελτίωση των όρων εργασίας των ασκουμένων και προβλέπει αποτελεσματικά εργαλεία για την καταπολέμηση της ψευδούς πρακτικής άσκησης.

Κεφάλαιο I: Γενικές Διατάξεις

Το κεφάλαιο I καθορίζει το γενικό πλαίσιο της προτεινόμενης οδηγίας. Παραθέτει το αντικείμενο, ένα νέο άρθρο σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τους ορισμούς.

Αντικείμενο

Το αντικείμενο της προτεινόμενης οδηγίας είναι διττό: βελτίωση και επιβολή των συνθηκών εργασίας των ασκουμένων στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας (Κεφάλαιο II και κεφάλαιο IV) και καταπολέμηση της ψευδούς πρακτικής άσκησης (κεφάλαιο III). Ο τίτλος της προτεινόμενης οδηγίας προσαρμόστηκε αναλόγως, ώστε να αντικατοπτρίζει τους δύο στόχους.

Πεδίο εφαρμογής

Μετά από αίτημα των αντιπροσωπιών να αποσαφηνιστούν τα είδη ασκουμένων και τα είδη πρακτικής άσκησης που καλύπτονται από την προτεινόμενη οδηγία, το κείμενο περιλαμβάνει νέο άρθρο 1α στο οποίο προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής της πρότασης. Το κείμενο ευθυγραμμίζει τους στόχους της προτεινόμενης οδηγίας με το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της. Υπό αυτήν την έννοια, το νέο άρθρο 1α ορίζει ότι τα κεφάλαια II και IV της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται στους ασκουμένους που εργάζονται με σύμβαση εργασίας ή έχουν σχέση εργασίας, όπως ορίζεται είτε από την εθνική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις είτε από την πρακτική, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου, και των οποίων η πρακτική άσκηση δεν είναι ούτε υποχρεωτική ούτε πραγματοποιείται στο πλαίσιο ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας.

Όπως εξηγείται στη νέα αιτιολογική σκέψη 16β, τα προγράμματα πρακτικής άσκησης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των κεφαλαίων II και IV, λόγω των ειδικών κανονιστικών πλαισίων τους που έχουν σχεδιαστεί για την επίτευξη ορισμένων κοινωνικών στόχων και στόχων της αγοράς εργασίας, όπως η κοινωνική ένταξη, και επειδή τα εν λόγω είδη πρακτικής άσκησης υπόκεινται σε δημόσια εποπτεία εντός των εν λόγω πλαισίων.

Επιπλέον, το άρθρο 1α διευκρινίζει περαιτέρω ότι το κεφάλαιο III της πρότασης οδηγίας εφαρμόζεται σε κάθε πρόσωπο που ενέχεται σε ψευδή πρακτική άσκηση.

Επιπλέον, το άρθρο 1α διευκρινίζει επίσης ότι η πρόταση οδηγίας δεν καλύπτει τις περιόδους πρακτικής άσκησης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος εκπαίδευσης ή κατάρτισης, λόγω των ειδικών κανονιστικών πλαισίων τους και των δημόσιων συμφερόντων που υπηρετούν. Στο κείμενο ενσωματώνεται μια νέα αιτιολογική σκέψη 16α που παρέχει συγκεκριμένα παραδείγματα αυτών των ειδών πρακτικής άσκησης.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η προτεινόμενη οδηγία σέβεται την πολυμορφία των εθνικών συστημάτων πρακτικής άσκησης, το άρθρο 11 παράγραφος 3 εξηγεί ότι η οδηγία δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη καμία υποχρέωση να θεσπίσουν ειδική εργασιακή σχέση για τους ασκουμένους στο εθνικό τους δίκαιο.

Ορισμοί

Το κείμενο λαμβάνει υπόψη τις ανησυχίες που εξέφρασαν πολλές αντιπροσωπίες σχετικά με την έλλειψη συνοχής και σαφήνειας στους ορισμούς της πρότασης οδηγίας.

Ο ορισμός της «πρακτικής άσκησης» απλοποιήθηκε ώστε να αναφέρεται σε περιορισμένη περίοδο εργασιακής πρακτικής που περιλαμβάνει σημαντική μαθησιακή και πρακτική συνιστώσα, με στόχο την απόκτηση επαγγελματικής πείρας για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και τη διευκόλυνση της επαγγελματικής μετάβασης. Η αιτιολογική σκέψη 19 αποφανίζεται ότι η μαθησιακή και πρακτική συνιστώσα της πρακτικής άσκησης είναι σημαντική όταν οι ασκούμενοι αποκτούν ή εμπλουτίζουν ένα σύνολο δεξιοτήτων, πρακτική εμπειρία και τομεακές και επαγγελματικές γνώσεις, με σκοπό την προετοιμασία τους για ευκαιρίες και προκλήσεις σταδιοδρομίας. Στο πνεύμα αυτό, η αιτιολογική σκέψη 19 διευκρινίζει περαιτέρω ότι η δοκιμαστική περίοδος στο πλαίσιο διαρκούς σχέσης εργασίας δεν θα πρέπει να νοείται ως πρακτική άσκηση δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Ο ορισμός του «ασκουμένου» τροποποιήθηκε ώστε να αναφέρεται σε κάθε πρόσωπο που πραγματοποιεί πρακτική άσκηση.

Επιπλέον, ενσωματώθηκε νέος ορισμός της «ψευδούς πρακτικής άσκησης» στο κείμενο για λόγους σαφήνειας και προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή του κεφαλαίου III. Η «ψευδής πρακτική άσκηση» αναφέρεται σε υποκρυπτόμενη σχέση εργασίας για την οποία ο εργοδότης ισχυρίζεται ότι αποτελεί πρακτική άσκηση, αλλά στην πραγματικότητα δεν είναι πρακτική άσκηση κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. Υπό την έννοια αυτή, η νέα αιτιολογική σκέψη 19β εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι τα άτομα που ενέχονται σε ψευδείς περιόδους πρακτικής άσκησης ενδέχεται να μην απολαμβάνουν το κατάλληλο επίπεδο δικαιωμάτων και προστασίας που παρέχεται στους εργαζομένους βάσει του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου και συλλογικών συμβάσεων ή πρακτικών, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε ανασφάλεια δικαίου και λιγότερο ευνοϊκούς όρους εργασίας για τα εν λόγω άτομα.

Για λόγους σαφήνειας όπως ζήτησαν οι αντιπροσωπίες, οι ορισμοί «κανονικές εργασιακές σχέσεις» και «κανονικοί εργαζόμενοι» που περιλαμβάνονταν στην πρόταση της Επιτροπής έχουν απαλειφθεί, προς αποφυγή ενδεχόμενης σύγχυσης. Αντ' αυτού εισήχθη ο ορισμός του «αντίστοιχου εργαζόμενου» για να δηλώνεται με ποιους θα πρέπει να συγκρίνονται οι ασκούμενοι όταν πρόκειται για την εφαρμογή της αρχής της μη διακριτικής μεταχείρισης.

Κεφάλαιο II: Τση μεταχείριση

Το κεφάλαιο II θεσπίζει την αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης και στόχος του είναι να διασφαλίζεται ότι, όσον αφορά τους όρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής, οι ασκούμενοι δεν τυγχάνουν λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης σε σχέση με τους αντίστοιχους εργαζομένους, εκτός εάν η διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

Προκειμένου να αποτυπωθεί η διαφορετικότητα των μοντέλων αγοράς εργασίας στην Ένωση και να διασφαλιστεί η αυτονομία των κοινωνικών εταίρων, το κείμενο επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρέχουν στους κοινωνικούς εταίρους, εφόσον αυτοί συμφωνούν από κοινού, τη δυνατότητα να διατηρούν ή να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις για τον καθορισμό των αντικειμενικών λόγων βάσει των οποίων η διαφορετική μεταχείριση των ασκούμενων θεωρείται δικαιολογημένη. Σε κάθε περίπτωση, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στην αιτιολογική σκέψη 22, η έκταση της διαφορετικής μεταχείρισης των ασκούμενων θα πρέπει να είναι ανάλογη προς τους αντικειμενικούς λόγους και να συνάδει σταθερά με τους στόχους της παρούσας οδηγίας.

Μετά από αίτημα των αντιπροσωπιών να γίνουν σεβαστές οι εθνικές αρμοδιότητες σε θέματα «αμοιβής», το κείμενο αποσαφηνίζει περαιτέρω ότι η έννοια της «αμοιβής» θα πρέπει να νοείται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή τις πρακτικές σε κάθε κράτος μέλος και μπορεί να περιλαμβάνει αποζημίωση είτε χρηματική είτε σε είδος (αιτιολογική σκέψη 22).

Κεφάλαιο III: Ψευδής πρακτική άσκηση

Μετά από ευρείες συζητήσεις καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων στο Συμβούλιο, το κεφάλαιο III αποσαφηνίζει τον τρόπο επίτευξης του δεύτερου στόχου της οδηγίας, δηλαδή τον τρόπο καταπολέμησης των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, το άρθρο 4 ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέπουν αποτελεσματικά μέτρα για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης. Προκειμένου να ανταποκριθεί στις εκκλήσεις των αντιπροσωπιών για σεβασμό της ποικιλομορφίας των εθνικών συστημάτων, το κείμενο παρέχει ευελιξία στα κράτη μέλη να αποφασίζουν ποια μέτρα θα πρέπει να λάβουν για την καταπολέμηση όλων των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ελέγχων και επιθεωρήσεων.

Επιπλέον, το άρθρο 5 θεσπίζει την υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να προβαίνουν σε συνολική αξιολόγηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, προκειμένου να εντοπίζουν τις περιπτώσεις ψευδούς πρακτικής άσκησης. Ενώ προβλέπει ευελιξία για τις αρμόδιες αρχές όσον αφορά τη διενέργεια της αξιολόγησης, το κείμενο παράλληλα προτείνει ορισμένα στοιχεία που μπορούν να ληφθούν υπόψη, όπως η απουσία σημαντικής μαθησιακής ή πρακτικής συνιστώσας, η υπερβολική διάρκεια ή η πραγματοποίηση πολλαπλών ή διαδοχικών περιόδων πρακτικής άσκησης στον ίδιο εργοδότη, το επίπεδο καθηκόντων, ευθυνών και έντασης εργασίας σε σχέση με αντίστοιχους εργαζομένους, κλπ.

Κατόπιν αιτήματος των αντιπροσωπιών για αποφυγή περιττού διοικητικού φόρτου, το κείμενο παρέχει επίσης ευελιξία ως προς τις πληροφορίες που θα πρέπει να παρέχουν οι εργοδότες στις αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της προαναφερόμενης αξιολόγησης.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας στην πληθώρα νομικών πλαισίων για την πρακτική άσκηση στα κράτη μέλη, καταργήθηκε η υποχρέωση καθορισμού της υπερβολικής διάρκειας της πρακτικής άσκησης. Αντ' αυτού, η νέα αιτιολογική σκέψη 26α ορίζει ότι μια διάρκεια έως έξι μηνών θεωρείται γενικά επαρκής για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων της πρακτικής άσκησης, ενώ παράλληλα αναγνωρίζεται ότι ορισμένα είδη πρακτικής άσκησης μπορεί να έχουν μεγαλύτερη διάρκεια ανάλογα με τον σκοπό και τον τομέα τους.

Κεφάλαιο IV: Μέτρα επιβολής και στήριξης

Το κεφάλαιο IV έχει στόχο τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής και επιβολής της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας σε σχέση με τους ασκουμένους. Το κείμενο προβλέπει μεγαλύτερη σαφήνεια και ευελιξία στα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή των μέτρων επιβολής και στήριξης που περιέχει το κεφάλαιο IV, ώστε να γίνονται σεβαστές οι ιδιαιτερότητες κάθε εθνικού συστήματος και προς αποφυγή περιττού διοικητικού φόρτου.

Σύμφωνα με το εν λόγω κεφάλαιο IV, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι υπάρχουν δίαυλοι για να καταγγέλλουν οι ασκούμενοι εικαζόμενες παραβάσεις δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δυνάμει της παρούσας οδηγίας (άρθρο 6). Επιπλέον, το κείμενο εισάγει τη δυνατότητα των εκπροσώπων των εργαζομένων να ενεργούν, εφόσον αυτό επιτρέπεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, εξ ονόματος, ή προς υποστήριξη, ασκουμένου σε περίπτωση σχετικής παραβίασης (άρθρο 8).

Κεφάλαιο V: Τελικές διατάξεις

Η παρούσα οδηγία προβλέπει ελάχιστη εναρμόνιση και, ως εκ τούτου, καθορίζει ελάχιστα πρότυπα για τα κράτη μέλη. Στις τελικές διατάξεις διευκρινίζεται ότι η παρούσα οδηγία δεν αποτελεί βάσιμο λόγο για την υποβάθμιση του γενικού επιπέδου της προστασίας που ήδη παρέχεται στους εργαζομένους, συμπεριλαμβανομένων των ασκουμένων, εντός των κρατών μελών και ότι η παρούσα οδηγία δεν θίγει άλλα δικαιώματα που παρέχονται στους εργαζομένους από άλλες νομικές πράξεις της Ένωσης.

Όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων και την επανεξέταση, το κείμενο προβλέπει ότι η Επιτροπή πρέπει να καταρτίσει και να υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας προκειμένου να αξιολογηθεί η ανάγκη για επιπρόσθετα μέτρα ή για μεγαλύτερη προστασία των ασκουμένων. Για τους σκοπούς της εν λόγω έκθεσης, η Επιτροπή πρέπει να διαβουλευεται με τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και τις ΜΜΕ κατά την αξιολόγηση της εφαρμογής της οδηγίας.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το Συμβούλιο καλείται να καταλήξει σε γενική προσέγγιση επί του συμβιβαστικού κειμένου που περιλαμβάνεται στο παράρτημα του παρόντος εγγράφου και να αναθέσει στην Προεδρία να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις επί του φακέλου με τους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη βελτίωση και την επιβολή των όρων εργασίας των ασκουμένων και την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης (οδηγία για την πρακτική άσκηση)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 153 παράγραφος 2 στοιχείο β), σε συνδυασμό με το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο β),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία³,

¹ ΕΕ C της , σ. .

² ΕΕ C της , σ. .

³ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της ... [(ΕΕ ...)/(δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα)] και απόφαση του Συμβουλίου της

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 10 Μαρτίου 2014 το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με ένα πλαίσιο ποιότητας για τις περιόδους πρακτικής άσκησης⁴ (στο εξής: σύσταση του 2014) για τον καθορισμό προτύπων ποιότητας, σε επίπεδο Ένωσης, για την πρακτική άσκηση. Η σύσταση του 2014 περιλαμβάνει 21 αρχές για την πρακτική άσκηση με σκοπό να βελτιωθεί η ποιότητά της, και ιδίως για να διασφαλιστεί υψηλής ποιότητας περιεχόμενο μάθησης και κατάρτισης και κατάλληλοι όροι εργασίας ώστε να στηριχθεί η μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία και να αυξηθεί η απασχολησιμότητα των ασκουμένων. Η σύσταση του 2014 καλύπτει όλα τα είδη πρακτικής άσκησης, εκτός από την πρακτική άσκηση που αποτελεί μέρος προγραμμάτων τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και την πρακτική άσκηση που ρυθμίζεται από το εθνικό δίκαιο της οποίας η ολοκλήρωση αποτελεί υποχρεωτική απαίτηση για την πρόσβαση σε συγκεκριμένο επάγγελμα.
- (2) [απαλείφεται]
- (3) Οι ενισχυμένες εγγυήσεις για τη νεολαία που περιλαμβάνονται στη σύσταση του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 2020, για «μια γέφυρα προς την απασχόληση — ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία»⁵ έχουν ως στόχο να εξασφαλίσουν ότι οι νέοι ηλικίας κάτω των 30 ετών λαμβάνουν ποιοτική προσφορά για απασχόληση, συνεχή εκπαίδευση, μαθητεία ή πρακτική άσκηση εντός περιόδου τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που καθίστανται άνεργοι ή εξέρχονται από την εκπαίδευση. Η σύσταση του 2014 αποτελεί σημαντικό σημείο αναφοράς για την εκτίμηση της ποιότητας των προσφορών πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία.
- (4) Παρατηρούνται ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε πολλά επαγγέλματα και σε όλα τα επίπεδα δεξιοτήτων, οι οποίες αναμένεται να αυξηθούν με την προβλεπόμενη μείωση του ενεργού πληθυσμού και με την αυξανόμενη ζήτηση για διάφορα επαγγέλματα που σχετίζονται με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Στις εν λόγω ελλείψεις συμβάλλει και η μικρότερη συμμετοχή των νέων στην αγορά εργασίας. Η ποιοτική πρακτική άσκηση μπορεί να αποβεί χρήσιμη για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ή/και την επανειδίκευση ατόμων οποιασδήποτε ηλικίας, ώστε τα άτομα αυτά να αποκτήσουν πρακτικές δεξιότητες κατά την εργασία προκειμένου να εισέλθουν στην αγορά εργασίας ή να οδηγήσουν τη σταδιοδρομία τους σε νέα κατεύθυνση.

⁴ ΕΕ C 88 της 27.3.2014, σ. 1.

⁵ Σύσταση του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 2020, για «μια γέφυρα προς την απασχόληση — ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία» και για την κατάργηση της σύστασης του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία (2020/C 372/01) (ΕΕ C 372 της 4.11.2020, σ. 1).

- (5) Η πρακτική άσκηση μπορεί να βοηθήσει τα άτομα να αποκτήσουν πρακτική και επαγγελματική πείρα, να βελτιώσει την απασχολησιμότητά τους, και να διευκολύνει τη μετάβασή τους σε σταθερή απασχόληση. Η πρακτική άσκηση αποτελεί έτσι σημαντικό βήμα για την είσοδο στην αγορά εργασίας. Για τους εργοδότες, η πρακτική άσκηση παρέχει ευκαιρίες για την προσέλκυση, την εκπαίδευση και τη διατήρηση των ατόμων. Μπορεί να μειώσει το κόστος της αναζήτησης και πρόσληψης ειδικευμένου προσωπικού, με την προσφορά κανονικής θέσης εργασίας στους ασκούμενους μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης τους. Ωστόσο, ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί μόνον εάν η πρακτική άσκηση είναι καλής ποιότητας και προσφέρονται αξιοπρεπείς όροι εργασίας.
- (6) Εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά την προβληματική χρήση της πρακτικής άσκησης, μεταξύ άλλων στις περιπτώσεις ψευδούς πρακτικής άσκησης, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα να στερούνται οι εργαζόμενοι τα πλήρη δικαιώματα που έχουν βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας, της εθνικής νομοθεσίας και των συλλογικών συμβάσεων, και να διατρέχουν τον κίνδυνο εγκλωβισμού σε επισφαλείς όρους εργασίας. Οι περιπτώσεις ψευδούς πρακτικής άσκησης στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρήσεων, καθώς θέτουν σε μειονεκτική θέση τους συμμορφούμενους εργοδότες και οδηγούν τόσο σε καταστρατήγηση των φορολογικών υποχρεώσεων και των υποχρεώσεων κοινωνικής ασφάλισης που υπέχουν οι εργοδότες όσο και σε υποκατάσταση των μόνιμων θέσεων εργασίας. Σε άλλες περιπτώσεις, οι εργοδότες ενδέχεται να μη συμμορφώνονται με όλες τις απαιτήσεις που απορρέουν από την ενωσιακή νομοθεσία, την εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή τις πρακτικές, στερώντας από τους ασκούμενους τα πλήρη δικαιώματά τους.
- (7) Επιπλέον, οι ασκούμενοι δεν είναι πιθανό να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους λόγω της ευάλωτης θέσης τους στην αγορά εργασίας. Η απουσία, η πολυπλοκότητα ή η ποικιλομορφία των κανονιστικών πλαισίων για την πρακτική άσκηση στα διάφορα κράτη μέλη, σε συνδυασμό με την ανεπαρκή επιβολή της εθνικής νομοθεσίας και την έλλειψη ικανότητας για τη διενέργεια ελέγχων και επιθεωρήσεων, καθώς και η έλλειψη σαφήνειας ως προς το ποιες αρχές είναι αρμόδιες για τον έλεγχο και την επιβολή, συγκαταλέγονται στους κύριους παράγοντες που ευθύνονται για την προβληματική χρήση της πρακτικής άσκησης.
- (8) Τα στοιχεία δείχνουν ότι σημαντικό ποσοστό ασκούμενων υπόκεινται σε λιγότερο ευνοϊκούς όρους εργασίας σε σύγκριση με τους κανονικούς εργαζομένους, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αμοιβή τους, το ωράριο εργασίας, τα δικαιώματα άδειας και την πρόσβασή τους σε εξοπλισμό.

- (9) Σε επίπεδο Ένωσης, οι υφιστάμενες νομικές πράξεις διαμορφώνουν ένα πλαίσιο για την προστασία των εργαζομένων, το οποίο περιλαμβάνει την οδηγία για διαφανείς και προβλέψιμους όρους εργασίας⁶, την οδηγία για επαρκείς κατώτατους μισθούς⁷, την οδηγία για τον χρόνο εργασίας⁸, την οδηγία για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία⁹, την οδηγία για την ίση μεταχείριση και την απαγόρευση των διακρίσεων¹⁰, την οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές¹¹, την οδηγία για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς¹², την οδηγία για την εργασία ορισμένου χρόνου¹³, την οδηγία για την εργασία μερικής απασχόλησης¹⁴, την οδηγία για την απόσπαση εργαζομένων¹⁵ και την οδηγία για την εργασία μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης¹⁶. Αυτό το νομικό πλαίσιο εφαρμόζεται πλήρως στους ασκούμενους που εργάζονται με σύμβαση εργασίας ή έχουν σχέση εργασίας, όπως οι εν λόγω έννοιες ορίζονται από τη νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή τις πρακτικές που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το νομικό πλαίσιο της Ένωσης περιλαμβάνει επίσης συστάσεις σχετικά με την ποιότητα των περιόδων πρακτικής άσκησης¹⁷ και των προγραμμάτων μαθητείας¹⁸ και σχετικά με την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους¹⁹.

⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1152 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για διαφανείς και προβλέψιμους όρους εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 186 της 11.7.2019, σ. 105, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1152/oj>).

⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2022/2041 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, για επαρκείς κατώτατους μισθούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 275 της 25.10.2022, σ. 33).

⁸ Οδηγία 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (ΕΕ L 299 της 18.11.2003, σ. 9).

⁹ Οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (ΕΕ L 183 της 29.6.1989, σ. 1).

¹⁰ Μεταξύ άλλων: Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16).

¹¹ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές (ΕΕ L 188 της 12.7.2019, σ. 79).

¹² Οδηγία 2002/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα - Κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την εκπροσώπηση των εργαζομένων (ΕΕ L 80 της 23.3.2002, σ. 29).

¹³ Οδηγία 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP (ΕΕ L 175 της 10.7.1999, σ. 43).

¹⁴ Οδηγία 97/81/ΕΚ του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με τη συμφωνία-πλαίσιο για την εργασία μερικής απασχόλησης που συνήφθη από την UNICE, το CEEP και την CES - Παράρτημα: Συμφωνία-πλαίσιο για την εργασία μερικής απασχόλησης (ΕΕ L 14 της 20.1.1998, σ. 9).

¹⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2018/957 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (ΕΕ L 173 της 9.7.2018, σ. 16).

¹⁶ Οδηγία 2008/104/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, περί της εργασίας μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης (ΕΕ L 327 της 5.12.2008, σ. 9).

¹⁷ Σύσταση του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2014, σχετικά με ένα ποιοτικό πλαίσιο για τις περιόδους πρακτικής άσκησης (ΕΕ C 88 της 27.3.2014, σ. 1).

¹⁸ Σύσταση του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2018, σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας (ΕΕ C 153 της 2.5.2018, σ. 1).

¹⁹ Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους (ΕΕ C 387 της 15.11.2019, σ. 1).

- (10) Η έκθεση του Μαΐου του 2022 σχετικά με τα τελικά αποτελέσματα της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης πρότεινε να διασφαλιστεί ότι η πρακτική άσκηση και οι θέσεις εργασίας των νέων τηρούν τα πρότυπα ποιότητας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις αποδοχές, καθώς και να απαγορευτεί μέσω νομικής πράξης η μη αμειβόμενη πρακτική άσκηση στην αγορά εργασίας και εκτός της τυπικής εκπαίδευσης.
- (11) Στις 14 Ιουνίου 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα σύμφωνα με το άρθρο 225 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή για ποιοτικές θέσεις πρακτικής άσκησης²⁰. Στο ψήφισμά του, το Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή «να επικαιροποιήσει και να ενισχύσει τη σύσταση του Συμβουλίου του 2014 και να τη μετατρέψει σε ισχυρότερο νομοθετικό μέσο». Κάλεσε επίσης την Επιτροπή να συμπεριλάβει πρόσθετες αρχές σε ένα επικαιροποιημένο πλαίσιο ποιότητας για τις περιόδους πρακτικής άσκησης. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να «προτείνει οδηγία για τις περιόδους πρακτικής άσκησης στην ελεύθερη αγορά εργασίας, για εκείνες που εντάσσονται στις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας και για όσες αποτελούν υποχρεωτικό μέρος επαγγελματικής κατάρτισης, προκειμένου να διασφαλιστούν ελάχιστα πρότυπα ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων κανόνων σχετικά με τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, καθώς και την αμοιβή που εξασφαλίζει αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο προκειμένου να αποφεύγονται πρακτικές εκμετάλλευσης».
- (12) Η Επιτροπή διεξήγαγε διαβούλευση σε δύο στάδια με τους κοινωνικούς εταίρους σε επίπεδο Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 154 της ΣΛΕΕ σχετικά με την αναγκαιότητα, τους στόχους και τις νομικές οδούς για την ενδεχόμενη λήψη μέτρων με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας της πρακτικής άσκησης. Δεν υπήρξε συμφωνία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων για την έναρξη διαπραγματεύσεων σχετικά με τα εν λόγω ζητήματα. Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναληφθεί δράση σε επίπεδο Ένωσης στον τομέα αυτόν, με την προσαρμογή του ισχύοντος πλαισίου για την πρακτική άσκηση, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους.

²⁰ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2023, που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή για ποιοτικές θέσεις πρακτικής άσκησης στην Ένωση (EE C, C/2024/484, 23.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/484/oj>).

- (13) [απαλείφεται]
- (14) Το άρθρο 153 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ εξουσιοδοτεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να θεσπίζουν οδηγίες για τον καθορισμό ελάχιστων απαιτήσεων σχετικά με τους όρους εργασίας με σκοπό την επίτευξη των στόχων του άρθρου 151 της ΣΛΕΕ, δηλαδή την προώθηση της απασχόλησης και τη βελτίωση των όρων διαβίωσης και εργασίας.
- (15) Λαμβανομένων υπόψη των επίμονων προκλήσεων όσον αφορά την προβληματική χρήση της πρακτικής άσκησης στην Ένωση, απαιτείται περαιτέρω δράση για την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης και για τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής και επιβολής της σχετικής ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας σε σχέση με τους ασκούμενους. Η παρούσα οδηγία αντιμετωπίζει αυτές τις προκλήσεις καθορίζοντας ελάχιστες απαιτήσεις για τη βελτίωση και την επιβολή των όρων εργασίας των ασκούμενων στην Ένωση και για την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης, με τη θέσπιση κοινού πλαισίου αρχών και μέτρων που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης και για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή και επιβολή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που εφαρμόζεται στους εργαζομένους.
- (16) Τα κεφάλαια II και IV της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να εφαρμόζονται στους ασκούμενους που εργάζονται με σύμβαση εργασίας ή έχουν σχέση εργασίας, όπως οι εν λόγω έννοιες ορίζονται από τη νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή τις πρακτικές που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν θεσπιστεί κριτήρια για τον καθορισμό του καθεστώτος του εργαζομένου, ζήτημα που βασίζεται σε ανάλυση της κάθε περίπτωσης. Επιπλέον, το κεφάλαιο III της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να εφαρμόζεται σε κάθε πρόσωπο το οποίο ενέχεται σε ψευδή πρακτική άσκηση.

- (16α) Ο χαρακτηρισμός μιας πρακτικής άσκησης ως μέρους της τυπικής εκπαίδευσης καθορίζεται στο πλαίσιο των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών δομών και κανονισμών τους. Λόγω των ειδικών κανονιστικών πλαισίων τους και των συγκεκριμένων δημόσιων συμφερόντων που υπηρετούν, δεν θα πρέπει να καλύπτονται από την παρούσα οδηγία προγράμματα πρακτικής άσκησης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως σχέσεις επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, προγράμματα μαθητείας, πρακτική άσκηση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο τυπικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που αποτελούν προϋπόθεση για την έναρξη επίσημης εκπαίδευσης ή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και πρακτική άσκηση που είναι υποχρεωτική για την απόκτηση συγκεκριμένου πτυχίου ή συγκεκριμένων προσόντων, επαγγελματική πρακτική άσκηση όπως ορίζεται στην οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων²¹.
- (16β) Τα προγράμματα πρακτικής άσκησης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας θα πρέπει να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής των κεφαλαίων II και IV της παρούσας οδηγίας, λόγω των ειδικών κανονιστικών πλαισίων τους που έχουν σχεδιαστεί για την επίτευξη ορισμένων κοινωνικών στόχων και στόχων της αγοράς εργασίας και επειδή υπόκεινται σε δημόσια εποπτεία εντός των εν λόγω πλαισίων.
- (17) [απαλείφεται]
- (18) [απαλείφεται]

²¹ Οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, (ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2005/36/oj>).

- (19) Η πρακτική άσκηση είναι χρονικά περιορισμένη, περιλαμβάνει μια σημαντική μαθησιακή και πρακτική συνιστώσα και πραγματοποιείται με σκοπό την απόκτηση πρακτικής και επαγγελματικής εμπειρίας. Η μαθησιακή και πρακτική συνιστώσα της πρακτικής άσκησης θεωρείται σημαντική όταν οι ασκούμενοι αποκτούν ή βελτιώνουν ένα σύνολο δεξιοτήτων, αποκτούν πρακτική εμπειρία ή τομεακές και επαγγελματικές γνώσεις, με σκοπό τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και της προετοιμασίας τους για μελλοντικές ευκαιρίες και προκλήσεις σταδιοδρομίας. Υπό το πρίσμα των στοιχείων αυτών, τα πρόσωπα που πρέπει να υποβληθούν σε δοκιμαστική περίοδο με σκοπό την αξιολόγηση των επιδόσεών τους στο πλαίσιο διαρκούς σχέσης εργασίας (π.χ. σύμβαση αορίστου χρόνου στον ιδιωτικό τομέα, θέση υπαλλήλου στη δημόσια διοίκηση κ.λπ.) δεν θα πρέπει να νοούνται ως ασκούμενοι δυνάμει της παρούσας οδηγίας.
- (19β) Ως ψευδής πρακτική άσκηση θα πρέπει να νοούνται οι υποκρυπτόμενες εργασιακές σχέσεις για τις οποίες ο εργοδότης ισχυρίζεται ότι αποτελούν πρακτική άσκηση, αλλά στην πραγματικότητα είναι εργασιακές σχέσεις που δεν πληρούν τα στοιχεία της πρακτικής άσκησης, όπως ορίζονται στην παρούσα οδηγία. Ως εκ τούτου, τα εμπλεκόμενα πρόσωπα ενδέχεται να μην μπορούν να απολαμβάνουν το κατάλληλο επίπεδο δικαιωμάτων και προστασίας που παρέχεται στους εργαζομένους βάσει του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου και συλλογικών συμβάσεων ή πρακτικών, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε ανασφάλεια δικαίου και λιγότερο ευνοϊκούς όρους εργασίας.
- (20) Η αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης είναι κατάλληλη για την καταπολέμηση της κατάχρησης της πρακτικής άσκησης, που συνίσταται, για παράδειγμα, στην παροχή λιγότερο ευνοϊκών όρων εργασίας για τους ασκούμενους ή χαμηλότερων αμοιβών σε σχέση με αντίστοιχων εργαζομένων χωρίς την κατάλληλη αιτιολόγηση. Μπορεί επίσης να συμβάλει στο να καταστεί η πρακτική άσκηση πιο προσβάσιμη σε ομάδες εργαζομένων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση και στο να βελτιωθεί η βιωσιμότητα της πρακτικής άσκησης ως μέσου πρόσβασης σε ευκαιρίες σταθερής απασχόλησης.

- (21) Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί η αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης των ασκουμένων, η οποία θα πρέπει να εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς τη ρήτρα 4 του παραρτήματος της οδηγίας 1999/70/EK του Συμβουλίου²², η οποία προβλέπει ότι, όσον αφορά τις συνθήκες απασχόλησης, οι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται δυσμενώς σε σχέση με τους αντίστοιχους εργαζομένους αορίστου χρόνου απλώς και μόνο επειδή έχουν σύμβαση ή σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου, εκτός εάν η διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. Οι ασκούμενοι με σχέση εργασίας χαρακτηρίζονται ως «εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου» κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας. Ωστόσο, η ρήτρα της σχετικά με την αρχή της μη διάκρισης δεν προβλέπει σύγκριση με άλλους εργαζομένους ορισμένου χρόνου. Επίσης, δεν αναγνωρίζει την ιδιαίτερα ευάλωτη θέση των ασκουμένων. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης με αντίστοιχους εργαζομένους εφαρμόζεται στους ασκούμενους που έχουν σχέση εργασίας.
- (22) Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι, όσον αφορά τους όρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής, οι ασκούμενοι δεν τυγχάνουν λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης σε σχέση με αντίστοιχους εργαζομένους στην ίδια επιχείρηση, εκτός εάν η διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ο όρος «αμοιβή» θα πρέπει να νοείται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις και την πρακτική και μπορεί να περιλαμβάνει αποζημίωση είτε χρηματική είτε σε είδος. Η ιδιότητα του ασκουμένου δεν μπορεί να αποτελέσει αφ' εαυτής λόγο για λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση σε σύγκριση με τη μεταχείριση των εργαζομένων στην ίδια επιχείρηση. Ταυτόχρονα, τα διαφορετικά καθήκοντα, οι λιγότερες ευθύνες ή η χαμηλότερη ένταση εργασίας σε σχέση με τα καθήκοντα, τις ευθύνες και την ένταση εργασίας των αντίστοιχων εργαζομένων μπορούν να είναι αντικειμενικοί λόγοι που δικαιολογούν τη διαφορετική μεταχείριση, κατά περίπτωση, όσον αφορά τις εκάστοτε συνθήκες εργασίας, περιλαμβανομένης της αμοιβής. Τα κράτη μέλη μπορούν, εφόσον αυτό επιτρέπεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική και εφόσον οι κοινωνικοί εταίροι συμφωνούν από κοινού, να παρέχουν στους κοινωνικούς εταίρους τη δυνατότητα να καθορίζουν μέσω συλλογικών συμβάσεων τους αντικειμενικούς λόγους που θα μπορούσαν να δικαιολογούν διαφορετική μεταχείριση των ασκουμένων. Η έκταση της διαφορετικής μεταχείρισης θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να είναι ανάλογη προς τους εν λόγω αντικειμενικούς λόγους και να συνάδει σταθερά με τους στόχους της παρούσας οδηγίας.

²² Οδηγία 1999/70/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP (EE L 175 της 10.7.1999, σ. 43), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1999/70/oj>).

- (23) Η εφαρμογή της αρχής της μη διακριτικής μεταχείρισης απαιτεί τον προσδιορισμό αντίστοιχου εργαζομένου που εκτελεί ίδια ή παρόμοιου είδους εργασία ή δραστηριότητα με τον ασκούμενο, λαμβανομένων δεόντως υπόψη περιστάσεων όπως η επαγγελματική πείρα, τα προσόντα και οι δεξιότητες, όπως ορίζονται στην εθνική νομοθεσία ή στις συλλογικές συμβάσεις.
- (24) [απαλείφεται]
- (25) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν αποτελεσματικά μέτρα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ελέγχων και επιθεωρήσεων που διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές, για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης. Κατά περίπτωση, και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να αναθέτουν στους κοινωνικούς εταίρους καθήκοντα σχετικά με τον εντοπισμό και την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης.
- (26) Η αξιολόγηση για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης θα πρέπει να βασίζεται στα πραγματικά περιστατικά και όχι στον επίσημο προσδιορισμό της συμβατικής σχέσης. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να διενεργούν συνολική αξιολόγηση όλων των σχετικών πραγματικών στοιχείων κατά περίπτωση.
- (26α) Μολονότι η κατάλληλη διάρκεια μιας πρακτικής άσκησης μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τον σκοπό και τον τομέα της, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, μια διάρκεια έως έξι μηνών θεωρείται γενικά επαρκής για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων της. Μια σημαντικά μεγαλύτερη διάρκεια, ιδίως όταν πραγματοποιούνται πολλαπλές διαδοχικές περιόδους πρακτικής άσκησης στον ίδιο πάροχο, μπορεί να εγείρει ανησυχίες σχετικά με τον πραγματικό χαρακτήρα της πρακτικής άσκησης και θα πρέπει να αξιολογείται προσεκτικά. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να ενδείκνυται μεγαλύτερη διάρκεια, εάν υποστηρίζει τον σκοπό της πρακτικής άσκησης.

- (26β) Για τη διενέργεια της αξιολόγησης όλων των σχετικών πραγματικών στοιχείων, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία: την απουσία σημαντικής μαθησιακής ή πρακτικής συνιστώσας· την υπερβολική διάρκεια ή την πραγματοποίηση πολλαπλών διαδοχικών περιόδων πρακτικής άσκησης στον ίδιο εργοδότη από το ίδιο πρόσωπο· και το επίπεδο καθηκόντων, ευθυνών και έντασης εργασίας. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη πρόσθετα στοιχεία βάσει της εθνικής νομοθεσίας ή πρακτικής.
- (27) [απαλείφεται]
- (28) Όταν οι αρμόδιες αρχές διενεργούν την ανάλυση όλων των σχετικών πραγματικών στοιχείων με σκοπό τον εντοπισμό και την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης, οι πληροφορίες που απαιτούνται για τη διενέργεια της εν λόγω ανάλυσης ενδέχεται να μην είναι πάντοτε εύκολα προσβάσιμες. Για να μπορούν οι αρμόδιες αρχές να εκτελούν τα καθήκοντά τους, οι εργοδότες θα πρέπει να υποχρεούνται να τους παρέχουν, κατόπιν αιτήματος, τις απαραίτητες πληροφορίες που βρίσκονται υπό τον έλεγχό τους. Η διασφάλιση της πρόσβασης σε αυτές τις πληροφορίες είναι ζωτικής σημασίας για να μπορούν οι αρμόδιες αρχές να διαπιστώνουν αν μια πρακτική άσκηση χρησιμοποιείται σύμφωνα με τον επιδιωκόμενο σκοπό της ή αν μπορεί να συνιστά ψευδή πρακτική άσκηση.
- (28α) Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν λεπτομέρειες σχετικά με τον αριθμό των ασκουμένων που δέχεται ο εργοδότης και το καθεστώς απασχόλησής τους σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των εργαζομένων. Μπορεί επίσης να καλύπτει τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, καθώς και τη φύση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στους ασκουμένους σε σύγκριση με εκείνα που εκτελούνται από αντίστοιχους εργαζομένους.
- (29) [απαλείφεται]
- (30) [απαλείφεται]

- (31) Εκτός από την παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν την πλήρη εφαρμογή και επιβολή των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στο κεκτημένο της Ένωσης και ισχύουν για τους ασκουμένους σε σχέση εργασίας. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν τις ικανότητες των αρμόδιων αρχών, κατά περίπτωση, ακολουθώντας μια προσέγγιση βάσει κινδύνου.
- (32) Η παρούσα οδηγία συμπεριλαμβάνει ένα εκτεταμένο σύστημα διατάξεων που θα συμβάλει στη διασφάλιση της αποτελεσματικής επιβολής και την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των ασκουμένων σε σχέση εργασίας, είτε απορρέουν από την παρούσα οδηγία είτε από άλλη νομοθεσία της Ένωσης που εφαρμόζεται στους εργαζομένους. Διάυλοι για την καταγγελία εικαζόμενων παραβάσεων δυνάμει της παρούσας οδηγίας μπορούν να στηρίζουν τους ασκουμένους στην επιβολή των εργασιακών δικαιωμάτων τους. Για τον σκοπό αυτό μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν υφιστάμενοι διάυλοι.
- (33) Οι ασκούμενοι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματική και αμερόληπτη επίλυση διαφορών, καθώς και δικαίωμα επανόρθωσης, στο οποίο περιλαμβάνεται η καταβολή εύλογης αποζημίωσης. Οι ασκούμενοι θα πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με τους μηχανισμούς έννομης προστασίας, ώστε να είναι σε θέση να ασκήσουν το δικαίωμά τους σε επανόρθωση. Λόγω του θεμελιώδους χαρακτήρα του δικαιώματος σε αποτελεσματική έννομη προστασία, οι ασκούμενοι θα πρέπει να συνεχίσουν να απολαύουν της προστασίας αυτής ακόμη και μετά τη λήξη της περιόδου πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο της οποίας προκλήθηκε η εικαζόμενη παραβίαση των δικαιωμάτων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.
- (34) Για την παροχή αποτελεσματικής προστασίας των ασκουμένων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εκπρόσωποι των εργαζομένων είναι σε θέση να συμμετέχουν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, σε κάθε σχετική δικαστική ή διοικητική διαδικασία για την υπεράσπιση ή την επιβολή οποιουδήποτε από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία. Όταν οι εν λόγω διαδικασίες είναι παραδεκτές σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εκπρόσωποι των εργαζομένων μπορούν να ενεργούν εξ ονόματος ή προς υποστήριξη του ασκουμένου. Τα κράτη μέλη που δεν επιτρέπουν στους εκπροσώπους των εργαζομένων να ενεργούν εξ ονόματος ή προς υποστήριξη ασκουμένου δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να το πράξουν.

- (35) Θα πρέπει να παρέχεται στους ασκουμένους επαρκής δικαστική και διοικητική προστασία έναντι κάθε δυσμενούς μεταχείρισης και δυσμενών συνεπειών που μπορούν να επέλθουν σε συνέχεια τυχόν καταγγελίας που υποβλήθηκε στον εργοδότη ή που μπορούν να προκύψουν από διαδικασίες που κινήθηκαν με σκοπό την επιβολή των υποχρεώσεων και τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία. Ειδικότερα, οι ασκούμενοι σε σχέση εργασίας θα πρέπει να προστατεύονται από απόλυση ή ισοδύναμα μέτρα, καθώς και από κάθε προκαταρκτική ενέργεια για απόλυση ή ισοδύναμα μέτρα επειδή άσκησαν τα δικαιώματά τους που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.
- (36) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν κανόνες για αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για παραβιάσεις των δικαιωμάτων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία. Οι κυρώσεις μπορούν να περιλαμβάνουν διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις, όπως είναι η επιβολή προστίμου ή η καταβολή αποζημίωσης, καθώς και άλλες μορφές κυρώσεων.
- (37) Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ελάχιστες απαιτήσεις, αφήνοντας έτσι άθικτο το προνόμιο των κρατών μελών να διατηρούν ή να θεσπίζουν πιο ευνοϊκές διατάξεις. Τα δικαιώματα που έχουν αποκτηθεί με βάση το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν, εκτός εάν εισάγονται ευνοϊκότερες διατάξεις με την παρούσα οδηγία.
- (38) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, εξαιτίας της κλίμακας και των επιπτώσεών τους, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτών των στόχων.

- (39) Κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφεύγουν την επιβολή περιττών διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών, ιδίως όσων παρεμποδίζουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη παροτρύνονται, αφενός, να εκτιμήσουν τον αντίκτυπο που θα έχουν στις εν λόγω επιχειρήσεις τα μέτρα μεταφοράς της παρούσας οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο, ώστε να εξασφαλιστεί ότι δεν πλήττονται δυσανάλογα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις πολύ μικρές επιχειρήσεις και στη διοικητική επιβάρυνση και, αφετέρου, να δημοσιεύσουν τα αποτελέσματα των εν λόγω εκτιμήσεων και να παράσχουν στήριξη στις επιχειρήσεις αυτές, εφόσον κριθεί αναγκαίο.
- (40) Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στους κοινωνικούς εταίρους την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, εφόσον το ζητήσουν από κοινού οι κοινωνικοί εταίροι και υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη έχουν λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να είναι, ανά πάσα στιγμή, σε θέση να εξασφαλίζουν τα αποτελέσματα που επιδιώκει η παρούσα οδηγία. Θα πρέπει επίσης, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία και πρακτική, να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζουν την αποτελεσματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και να προωθούν και να ενισχύουν τον κοινωνικό διάλογο με σκοπό την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Κεφάλαιο I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1 *Αντικείμενο*

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κοινό πλαίσιο αρχών και μέτρων για:

- α) τη βελτίωση και την επιβολή των όρων εργασίας των ασκουμένων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία και
- β) την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης.

Άρθρο 1α *Πεδίο εφαρμογής*

1. Για τους σκοπούς των κεφαλαίων II και IV, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται στους ασκουμένους που εργάζονται με σύμβαση εργασίας ή έχουν σχέση εργασίας, όπως οι εν λόγω έννοιες ορίζονται από τη νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή τις πρακτικές που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου, και των οποίων η πρακτική άσκηση δεν είναι υποχρεωτική και δεν πραγματοποιείται στο πλαίσιο ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας.
- 1α. Για τους σκοπούς του κεφαλαίου III, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε κάθε πρόσωπο το οποίο ενέχεται σε ψευδή πρακτική άσκηση.
2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε περιόδους πρακτικής άσκησης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «πρακτική άσκηση»: περιορισμένη περίοδος εργασιακής πρακτικής που περιλαμβάνει σημαντική μαθησιακή και πρακτική συνιστώσα, με στόχο την απόκτηση πρακτικής και επαγγελματικής πείρας για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και τη διευκόλυνση της επαγγελματικής μετάβασης·
- β) «ασκούμενος»: κάθε πρόσωπο που πραγματοποιεί πρακτική άσκηση.
- γ) [απαλείφεται]
- δ) [απαλείφεται]
- ε) «αντίστοιχος εργαζόμενος»: το πρόσωπο με σύμβαση ή σχέση εργασίας στην ίδια επιχείρηση, το οποίο δεν πραγματοποιεί πρακτική άσκηση και εκτελεί την ίδια ή παρόμοια εργασία ή δραστηριότητα, λαμβανομένων δεόντως υπόψη περιστάσεων όπως η επαγγελματική πείρα, τα προσόντα και οι δεξιότητες.
- στ) «ψευδής πρακτική άσκηση»: υποκρυπτόμενη σχέση εργασίας για την οποία ο εργοδότης ισχυρίζεται ότι αποτελεί πρακτική άσκηση, αλλά στην πραγματικότητα δεν είναι πρακτική άσκηση κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.

Κεφάλαιο II

Ίση μεταχείριση

Άρθρο 3

Αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όσον αφορά τους όρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής, οι ασκούμενοι δεν τυγχάνουν λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης σε σχέση με αντίστοιχους εργαζομένους, εκτός εάν η διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, όπως διαφορετικά καθήκοντα, λιγότερες ευθύνες, χαμηλότερη ένταση εργασίας ή μεγαλύτερη βαρύτητα της μαθησιακής και πρακτικής συνιστώσας.
2. Όταν στην επιχείρηση δεν υπάρχει αντίστοιχος εργαζόμενος, η σύγκριση πρέπει να γίνεται με αναφορά στην εκάστοτε εφαρμοστέα συλλογική σύμβαση ή, όπου δεν υφίσταται εφαρμοστέα συλλογική σύμβαση, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική.
3. Τα κράτη μέλη μπορούν, εάν οι εθνικοί κοινωνικοί εταίροι συμφωνούν από κοινού, να παρέχουν στους κοινωνικούς εταίρους, στο κατάλληλο επίπεδο και υπό τις προϋποθέσεις που θεσπίζουν τα κράτη μέλη, τη δυνατότητα να διατηρούν ή να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις για τον καθορισμό των αντικειμενικών λόγων που θεωρείται ότι δικαιολογούν διαφορετική μεταχείριση, σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Κεφάλαιο III

Ψευδής πρακτική άσκηση

Άρθρο 4

Μέτρα για την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης

Τα κράτη μέλη προβλέπουν αποτελεσματικά μέτρα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ελέγχων και επιθεωρήσεων που διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές, για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση των περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης.

Άρθρο 5

Αξιολόγηση περιπτώσεων ψευδούς πρακτικής άσκησης

1. Για τον εντοπισμό περίπτωσης ψευδούς πρακτικής άσκησης, οι αρμόδιες αρχές προβαίνουν σε συνολική αξιολόγηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική. Η εν λόγω αξιολόγηση μπορεί να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) την απουσία σημαντικής μαθησιακής ή πρακτικής συνιστώσας·
 - β) την υπερβολική διάρκεια ή/και την πραγματοποίηση πολλαπλών διαδοχικών περιόδων εικαζόμενης πρακτικής άσκησης στον ίδιο εργοδότη από το ίδιο πρόσωπο·
 - γ) το ισοδύναμο επίπεδο καθηκόντων, ευθυνών και έντασης εργασίας σε σχέση με αντίστοιχους εργαζομένους·
 - δ) [απαλείφεται]
 - ε) [απαλείφεται]
 - στ) [απαλείφεται]

2. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εργοδότες παρέχουν, κατόπιν αιτήματος, στις αρμόδιες αρχές τις οποιεσδήποτε απαραίτητες πληροφορίες.

α) [απαλείφεται]

β) [απαλείφεται]

γ) [απαλείφεται]

δ) [απαλείφεται]

ε) [απαλείφεται]

3. [απαλείφεται]

Κεφάλαιο IV

Μέτρα επιβολής και στήριξης

Άρθρο 6

Εφαρμογή και επιβολή της σχετικής νομοθεσίας της Ένωσης

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική για να διασφαλίσουν ότι όλη η σχετική νομοθεσία της Ένωσης που εφαρμόζεται στους εργαζομένους εφαρμόζεται επίσης πλήρως και επιβάλλεται σε σχέση και με τους ασκουμένους.

Ειδικότερα:

- α) διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των ασκουμένων δημοσιοποιούνται με σαφή, ολοκληρωμένο και εύκολα προσβάσιμο τρόπο·
- β) αναπτύσσουν κατευθυντήριες γραμμές για τους εργοδότες των ασκουμένων όσον αφορά το νομικό πλαίσιο για την πρακτική άσκηση, μεταξύ των οποίων επαρκές επίπεδο ενημέρωσης για τις σχετικές πτυχές του εργατικού δικαίου και της κοινωνικής προστασίας·
- γ) προβλέπουν αποτελεσματικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ελέγχων και επιθεωρήσεων που διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές, για την επιβολή της σχετικής εργατικής νομοθεσίας σε σχέση με τους ασκουμένους·
- δ) [απαλείφεται]
- ε) αναπτύσσουν τις ικανότητες των αρμόδιων αρχών, ιδίως με την παροχή κατάρτισης και καθοδήγησης, με σκοπό την προδραστική στόχευση και τη δίωξη των μη συμμορφούμενων εργοδοτών·
- στ) διασφαλίζουν, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές ή, κατά περίπτωση, τους κοινωνικούς εταίρους, ότι υπάρχουν δίαυλοι για να καταγγέλλουν οι ασκούμενοι εικαζόμενες παραβάσεις δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δυνάμει της παρούσας οδηγίας, και παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους εν λόγω δίαυλους.

Άρθρο 7

Δικαίωμα επανόρθωσης

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ασκούμενοι, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των οποίων η σχέση εργασίας έχει λήξει, έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικό και αμερόληπτο μηχανισμό επίλυσης διαφορών και δικαίωμα επανόρθωσης, όπου περιλαμβάνεται η καταβολή εύλογης αποζημίωσης για τη ζημία που υπέστησαν, σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων τους που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 8

Κίνηση διαδικασιών από εκπροσώπους των εργαζομένων

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εκπρόσωποι των εργαζομένων είναι σε θέση να συμμετέχουν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, σε κάθε σχετική δικαστική ή διοικητική διαδικασία για την επιβολή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία και είναι σε θέση να ενεργούν, εφόσον αυτό επιτρέπεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, εξ ονόματος, ή προς υποστήριξη, ασκουμένου σε περίπτωση παραβίασης οποιουδήποτε δικαιώματος ή υποχρέωσης απορρέει από την παρούσα οδηγία, με την έγκριση του ασκουμένου.

Άρθρο 9

Προστασία από δυσμενή μεταχείριση και δυσμενείς συνέπειες

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα για την προστασία των ασκουμένων ή των εκπροσώπων τους από δυσμενή μεταχείριση από τον εργοδότη και τυχόν δυσμενείς συνέπειες που προκύπτουν από καταγγελία που υπέβαλαν στον εργοδότη ή από τυχόν διαδικασίες που έχουν κινήσει με σκοπό να επιβάλουν τη συμμόρφωση με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.
2. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να απαγορεύεται η απόλυση ή ισοδύναμό της μέτρο και κάθε προκαταρκτική ενέργεια για την απόλυση ή ισοδύναμό της μέτρο εις βάρος ασκουμένων επειδή άσκησαν τα δικαιώματα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.
3. Οι ασκούμενοι που θεωρούν ότι έχουν απολυθεί ή έχουν υποβληθεί σε μέτρα με ισοδύναμο αποτέλεσμα για τον λόγο ότι έχουν ασκήσει τα δικαιώματα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία μπορούν να ζητούν από τον εργοδότη να τους γνωστοποιήσει τους λόγους της απόλυσης ή του ισοδυνάμου της μέτρου, δεόντως τεκμηριωμένους. Ο εργοδότης γνωστοποιεί τους λόγους γραπτώς.
4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι, όταν οι ασκούμενοι που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αποδεικνύουν, ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης αρμόδιας αρχής ή φορέα, πραγματικά περιστατικά από τα οποία μπορεί να συναχθεί ότι έλαβε χώρα η εν λόγω απόλυση ή ισοδύναμα μέτρα, εναπόκειται στον εργοδότη να αποδείξει ότι η απόλυση ή τα ισοδύναμα μέτρα βασίστηκαν σε λόγους άλλους από τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

5. Τα κράτη μέλη δεν απαιτείται να εφαρμόζουν την παράγραφο 4 σε διαδικασίες κατά τις οποίες εναπόκειται στο δικαστήριο ή σε άλλη αρμόδια αρχή ή φορέα να διερευνήσει τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης.
6. Η παράγραφος 4 δεν εφαρμόζεται σε ποινικές διαδικασίες, εκτός εάν το κράτος μέλος ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 10

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας ή των σχετικών διατάξεων που ήδη ισχύουν και αφορούν τα δικαιώματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Κεφάλαιο V

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 11

Απαγόρευση της υποβάθμισης και ευνοϊκότερες διατάξεις

1. Καμία διάταξη της παρούσας οδηγίας δεν ερμηνεύεται ως αποδυνάμωση της προστασίας των εργαζομένων που παρέχεται από άλλες πράξεις του ενωσιακού δικαίου και του εθνικού δικαίου, από συλλογικές συμβάσεις ή από πρακτικές.
2. Η παρούσα οδηγία δεν αποτελεί βάσιμο λόγο για την υποβάθμιση του γενικού επιπέδου της προστασίας που ήδη παρέχεται στους εργαζομένους, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων, εντός των κρατών μελών.
3. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει το προνόμιο των κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να θεσπίζουν νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που είναι ευνοϊκότερες για τους εργαζομένους ή να ενθαρρύνουν ή να επιτρέπουν την εφαρμογή συλλογικών συμβάσεων που είναι ευνοϊκότερες για τους εργαζομένους. Ταυτόχρονα, καμία διάταξη της παρούσας οδηγίας δεν νοείται ως επιβάλλουσα στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίσουν ειδική εργασιακή σχέση για τους ασκούμενους στο εθνικό τους δίκαιο.
- 3α. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει άλλα δικαιώματα που παρέχονται στους εργαζομένους από άλλες νομικές πράξεις της Ένωσης.

Άρθρο 12

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογή

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως την [2 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας]. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.
2. Οι διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος αυτής της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.
3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.
4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία και πρακτική, κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζουν την αποτελεσματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και να προωθούν και να ενισχύουν τον κοινωνικό διάλογο με σκοπό την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
5. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στους κοινωνικούς εταίρους την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, εφόσον το ζητήσουν από κοινού οι κοινωνικοί εταίροι και υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη έχουν λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να είναι, ανά πάσα στιγμή, σε θέση να εξασφαλίζουν τα αποτελέσματα που επιδιώκει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13

Υποβολή εκθέσεων και επανεξέταση

1. Έως την [7 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας], τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και είναι αναγκαίες προκειμένου η Επιτροπή να συντάξει την έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 2. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν σχετικά δεδομένα που αφορούν την πρακτική άσκηση προκειμένου να καταστεί δυνατή η ορθή παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
2. Έως την [8 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο], η Επιτροπή, κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους σε επίπεδο Ένωσης, και λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο στις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, υποβάλλει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η έκθεση αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο έχει εφαρμοστεί η παρούσα οδηγία και αξιολογεί την ανάγκη για επιπρόσθετα μέτρα, με σκοπό τη βελτίωση της προστασίας των ασκουμένων. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, εφόσον απαιτείται, από νομοθετική πρόταση.

Άρθρο 14
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 15
Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

(τόπος) ...,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος